

HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA UPORABO IN ČIŠČENJE JAVNIH SANITARIJ V ČASU ŠIRJENJA OKUŽBE S SARS-CoV-2

31. 1. 2021

Javne sanitarije predstavljajo zelo pomembno točko glede možnega prenosa povzročitelja okužbe, zato je treba njihovi uporabi ter čiščenju in razkuževanju nameniti posebno pozornost.

Novi korona virus se najpogosteje prenaša preko **izločkov iz dihal** med ljudmi, ki so tesno skupaj, oziroma preko onesnaženih **rok**.

Prenosi so posebej pogosti v zaprtih, prenapolnjenih in neustrezno prezračevanih prostorih.

Upoštevajmo priporočila glede vzdrževanja **medosebne razdalje, pravilnega nošenja maske, higijene rok in higijene kašlja, učinkovitega prezračevanja ter čiščenja in razkuževanja**.

Virus v okolico izločamo s kihanjem, kašljanjem, glasnim govorjenjem, zato je priporočena medosebna razdalja vsaj 1,5 oz. 2 metra.

V primeru, da je ta razdalja manjša, je tveganje za okužbo večje.

Ob kihanju, kašljanju ali neposrednem dotikanju površin ali predmetov z onesnaženimi rokami virus nanese na različne predmete in površine, kot so mize, delovne površine, gumbi na vratih, ročaji, držaji in ograje, denar... Drugi ljudje se lahko okužijo tako, da se dotaknejo teh onesnaženih površin, nato pa se dotaknejo oči, nosu ali ust, ne da bi si prej umili roke.

Roke zato vedno smatramo kot onesnažene, izjema je le neposredno po njihovem umivanju ali razkuževanju.

Z upoštevanjem vseh navedenih ukrepov zmanjšamo možnost za prenos povzročitelja okužbe in s tem ščitimo sebe in druge.

Za pravilno izvajanje zaščitnih ukrepov je odgovoren tudi vsak posameznik.

Splošni ukrepi

Zaposleni in uporabniki morajo biti zdravi, brez katerega izmed navedenih simptomov oziroma znakov: povišana telesna temperatura, zamašen nos/nahod, kihanje, kašljanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, glavobol, bolečine v mišicah, driska, slabost/bruhanje, sprememba zaznavanja vonja in/ali okusa, neobičajna utrujenost, vnetje očesnih veznic tako v blagi kot v težji obliki.

V prostorih naj se med osebami ves čas vzdržuje razdaljo vsaj 1,5 (v mirovanju) oziroma 2 metra (v gibanju).

Za zmanjševanje možnosti prenosa okužbe je pomembno, da je v prostoru hkrati čim manj ljudi in da se v njem zadržujejo čim krajši čas. Več ljudi kot se hkrati nahaja v prostoru, večje je tveganje za prenos okužbe. Poleg števila oseb v prostoru je pomembna tudi površina prostora na posamezno osebo, višina stropa, učinkovitost prezračevanja, čas zadrževanja oseb v prostoru itd. Glede prezračevanja upoštevajte priporočila, dostopna na: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>. Glede zahtevane površine prostora na posamezno stranko upoštevajte določila veljavnih odlokov, oziroma sklepov sej Vlade RS. Če je površina prostora na eno stranko manjša, kot jo zahteva odlok (mišljen je celotni prostor javnih sanitarij), je v prostoru lahko samo ena stranka.

Zaposleni in uporabniki naj pravilno nosijo maske. Maska mora segati od korena nosu do pod brado, med nošenjem se je ne dotikajo. Masko je treba zamenjati na dve do tri ure, oziroma prej, če se zmoči. Pred in po uporabi maske si je treba temeljito umiti ali razkužiti roke. Več o pravilni uporabi je dostopno na: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lectorirano.pdf

Splošna priporočila za preprečevanje okužbe s povzročiteljem COVID-19 so dosegljiva na spletni strani: <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2-v-obdobju-sproscanja-ukrepov>.

Ob upoštevanju vseh zgoraj navedenih ukrepov posebej izpostavljamo še naslednje:

Ukrepi za uporabnike

- Uporabniki naj upoštevajo vse splošne ukrepe za zaščito pred okužbo z novim koronavirusom: Preprečevanje okužbe z virusom SARS-CoV-2: <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>
- Uporabniki javnih sanitarij naj sanitarije uporabljajo posamično, pri tem naj upoštevajo priporočeno medosebno razdaljo, najmanj 2 metra
- Stranke naj dosledno izvajajo navodila glede umivanja rok in higiene kašlja.
- Stranke naj se čim manj dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno.
- Roke naj si pred vstopom razkužijo in po odhodu iz stranišča umijejo z vodo in milom.

Ukrepi za izvajalce storitev

- Izvajalci storitev naj omogočajo, da se upoštevajo splošni ukrepi za zaščito pred okužbo z novim koronavirusom: Preprečevanje okužbe z virusom SARS-CoV-2: <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>.
- Zaščitni ukrepi naj bodo izobešeni na vidnem mestu.
- Gradiva so dostopna na povezavah:
 - <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-sars-cov-2-gradiva>
 - Umivanje rok: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-rok_zdravstveni-delavci.pdf
 - Higiena kašlja: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higienakaslja_0.pdf
 - Kaj lahko storim, da preprečim širjenje novega koronavirusa: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_preprecitev-sirjenja.pdf
- Uporabnikom javnih sanitarij naj bodo na razpolago razkužilo, tekoča voda, milo in papirnate brisače za enkratno uporabo. Nameščeni naj bodo tako, da jih lahko dosežejo tudi osebe z invalidskega vozička.
- Sušilniki za roke naj bodo izključeni.
- Izvajalci storitev naj zagotovijo redno in učinkovito zračenje sanitarij. V primeru mehanskega prezračevanja naj se zrak izmenja le s svežim zunanjim zrakom, brez recirkulacije (kroženja) zraka, (Navodila za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja okužbe COVID-19: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>).
- Svetujemo, da se pri čiščenju in razkuževanju javnih sanitarij v času epidemije novega koronavirusa (SARS-CoV-2) upošteva že ustaljene postopke čiščenja sanitarij in smiselno Priporočila za čiščenje in razkuževanje prostorov izven zdravstvenih ustanov, ki so objavljena na spletni strani NIJZ (<https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>).
- Ker je bila dokazana prisotnost novega koronavirusa v fekalijah in se pri čiščenju stranišč lahko tvorijo kapljice, preko katerih se lahko prenaša virus, svetujemo, da se pri čiščenju in razkuževanju javnih sanitarij poslužujete še sledečih ukrepov:
- Izvajalci storitev naj zagotovijo čiščenje in razkuževanje sanitarij vsaj vsako uro.
- Pred začetkom čiščenja se zaščitimo z ustrezno osebno varovalno opremo (OVO):
 - kirurška maska,
 - plastični predpasnik za enkratno uporabo preko delovne obleke
 - (halje),
 - rokavice za enkratno uporabo in
 - dokomolčne rokavice, ki naj se namestijo pod rokavicami za enkratno uporabo.

- Spiranje straniščne školjke po čiščenju naj se izvaja s pokritim stranišnim pokrovom.
- Po koncu čiščenja javnih sanitarij naj se dokomolčne rokavice razkuži z dezinfekcijskim sredstvom. Rokavice naj imajo namensko mesto na vozičku s čistilnimi sredstvi.
- Natančnejša navodila za zaposlene poda pooblaščen specialist medicine dela, ki natančno pozna organizacijski proces in tveganja na posameznih delovnih mestih. Spletna stran medicine dela, dostopna na naslednji povezavi: <https://www.anticovid.zmdps.si/>.

Dodatni pogoji za premično WC kabino:

- Razkužilo mora biti nameščeno na zunanji strani premične WC kabine z opozorilom, naj si osebe razkužijo roke pred vstopom in po izstopu),
- na voljo naj bo WC papir in papirnate brisače
- vrata med posameznimi uporabniki naj bodo delno odprta (zračenje)
- smiselno upoštevajte vse zgoraj naštetе ukrepe za zmanjševanje možnosti prenosa okužbe (pravilna uporaba maske, razdalja....).